

UNIVERZITET U NIŠU
EKONOMSKI FAKULTET

DIGITALNA TRANSFORMACIJA U FUNKCIJI
PRIVREDNOG RAZVOJA REPUBLIKE SRBIJE

Redaktori:

Prof. dr Tadija Đukić

Prof. dr Dragana Radenković Jocić

Niš, 2022.

DIGITALNA TRANSFORMACIJA U FUNKCIJI PRIVREDNOG RAZVOJA REPUBLIKE SRBIJE

- Zbornik radova -

Niš, 2022. godine

Izdavač:

Ekonomski fakultet Univerziteta u Nišu
Trg kralja Aleksandra Ujedinitelja 11
www.eknfak.ni.ac.rs

Za izdavača:

Prof. dr Tadija Đukić, dekan

Glavni i odgovorni urednik:

Prof. dr Dragana Radenković Jocić

Recenzenti:

Biljana Đorđević, Bojan Krstić, Danijela Stošić Panić, Dejan Đorđević, Dejan Spasić, Dragan Petrović, Dragana Radenković Jocić, Goran Milovanović, Igor Mladenović, Ivana Kostadinović, Jelena Radojičić, Jovica Stanković, Ljiljana Bonić, Maja Ivanović Đukić, Marija Džunić, Marija Radosavljević, Milica Đorđević, Mirjana Jemović, Nataša Golubović, Ognjen Radović, Slavoljub Milovanović, Snežana Radukić, Sonja Jovanović, Srđan Marinković, Sreten Ćuzović, Svetlana Sokolov Mladenović, Tadija Đukić, Tamara Milenković Kerković, Živorad Gligorijević

Tehnička obrada:

Ivana Randelović
Marina Stanojević

Tiraž: 80

ISBN: 978-86-6139-229-0

© 2022. Ekonomski fakultet Univerziteta u Nišu

Sva prava su zadržana. Ni jedan deo ove publikacije ne može biti reprodukovan niti smešten u sistem za pretraživanje ili transmitovanje u bilo kom obliku – elektronski, mehanički, fotokopiranjem, snimanjem ili na drugi način, bez pisane saglasnosti.

Univerzitet u Nišu, Ekonomski fakultet

DIGITALNA TRANSFORMACIJA U FUNKCIJI PRIVREDNOG
RAZVOJA REPUBLIKE SRBIJE

RAČUNOVODSTVENA REGULATIVA KAO OSNOVA
FINANSIJSKOG IZVEŠTAVANJA U REPUBLICI SRBIJI

Dr Tadija Đukić*

Dr Dejan Spasić•

***Rezime:** U savremenim uslovima poslovanja uloga finansijskog izveštavanja je pružanje relevantnih, verodostojnih i pouzdanih informacija o poslovanju preduzeća na globalnom nivou primenom međunarodne regulative. Kvalitetni finansijski izveštaji doprinose sigurnosti i poverenju u savremenom društvu. Shodno tome, u radu se ukazuje na aktuelnu računovodstvenu regulativu u Republici Srbiji i to zakonodavnu, profesionalnu i internu.*

***Ključne reči:** finansijsko izveštavanje, računovodstvena regulativa, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja, interna regulativa*

Uvod

Računovodstvo predstavlja informacionu osnovu za finansijsko izveštavanje preduzeća. U uslovima ekonomske i finansijske globalizacije neophodna je jedinstvena informaciona osnovu, odnosno jedinstven sistem finansijskog izveštavanja na bazi Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja. Ovo iz razloga neophodnosti priznavanja, merenja i obelodanjivanja informacija o elementima finansijskih izveštaja po jedinstvenim pravilima i principima. Istovremeno, finansijski izveštaji predstavljaju osnovu pouzdanih i relevantnih informacija za alokaciju kapitala na globalnom nivou. Od kvaliteta informacija sadržanih u finansijskim izveštajima zavisi ekonomski i finansijski rast preduzeća. S obzirom na to da kvalitetni finansijski izveštaji doprinose sigurnosti i poverenju u savremenom društvu, moraju biti sastavljeni u skladu sa relevantnom računovodstvenom regulativom.

* Ekonomski fakultet Univerziteta u Nišu; ✉ tadija.djukic@eknfak.ni.ac.rs

• Ekonomski fakultet Univerziteta u Nišu; ✉ dejan.spasic@eknfak.ni.ac.rs

UDK 657.375(497.11)

U skladu sa tim, u radu se prvo govori o razlozima za postojanje računovodstvene regulative, zatim se definiše aktuelna računovodstvena regulativa u Republici Srbiji – zakonodavna, profesionalna i interna. Na kraju se posebna pažnja posvećuje internoj računovodstvenoj regulativi kao značajnom elementu za kvalitet finansijskih izveštaja.

Razlozi za postojanje računovodstvene regulative

U današnjim uslovima poslovanja vrši se međunarodna integracija dobara, tehnologija, rada i kapitala. Delovanjem tržišnih zakona na globalnom nivou, međunarodnih organizacija i institucija, multinacionalnih kompanija, uz snažnu podršku savremenih tehničkih sredstava iz oblasti informatike i komunikacija odvija se ekonomska globalizacija kao prirodan i nužan proces globalnih tokova roba i kapitala. Povezivanje svetske privrede i slobodan protok roba i kapitala predstavljaju osnovna obeležja globalizacije. Kapital se sve više seli u oblasti i prostore gde može brže da se oplodi i po višoj profitnoj stopi.

„Smatra se da na globalnom tržištu postoje različiti tipovi preduzeća: domaće (nacionalno), međunarodno (internacionalno), multinacionalno, transnacionalno i globalno. Bez obzira na obeležja navedenih tipova preduzeća, njihovo uključivanje u međunarodne privredne tokove motivisano je, pre svega, ostvarenjem profita, novim tržištima, finansijskim kapitalom i nižim troškovima radne snage.“¹ Globalizacija tržišta kapitala i povećana mobilnost firmi, proizvela je potrebu za definisanjem pravila finansijskog izveštavanja na globalnom nivou.² To znači da „u uslovima funkcionisanja međunarodnog tržišta i opšte pokretljivosti kapitala autohtoni računovodstveni sistem nije održiv.“³ Promenom globalne poslovne klime stvoreni su uslovi odnosno potreba za približavanjem (konvergencijom) računovodstvenih sistema, odnosno razvojem kvalitetnih globalnih standarda finansijskog izveštavanja.

Finansijsko izveštavanje i finansijski izveštaji u globalnim uslovima poslovanja postaju jedinstveni informaciono – poslovni jezik. Sa stanovišta računovodstva, to znači potrebu za jedinstvenim sistemom finansijskog

¹ Stojilković, M., Krstić, J., Aktuelna računovodstvena regulativa i praksa, Zbornik radova „Računovodstvo i menadžment u novom poslovnem okruženju, XXXIV simpozijum SRRS, Beograd, 2003, str. 53

Stojilković, M., Krstić, J., Aktuelna računovodstvena regulativa i praksa, Zbornik radova „Računovodstvo i menadžment u novom poslovnem okruženju, XXXIV simpozijum SRRS, Beograd, 2003, str. 53

² Mitrović S., Institucionalni regulatorni okvir kao uslov kvaliteta finansijskog izveštavanja u Srbiji, Računovodstveno regulatorno okruženje: podsticaj ili ograničenje privrednog rasta, 44. Simpozijum, Računovodstvo i poslovne finansije u savremenim uslovima poslovanja, Zlatibor, 2013, str. 60-84

³ Đukić, T., Mogućnosti regulisanja finansijskog izveštavanja, Ekonomske teme, Ekonomski fakultet Niš, br. 5, 2003., str. 190

Računovodstvena regulativa kao osnova finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji

izveštavanja i visokim nivoom uporedivosti finansijskih informacija.⁴ S obzirom na to da finansijski izveštaji predstavljaju „ličnu kartu“ preduzeća jer sadrže potpun set informacija o poslovanju preduzeća, to oni predstavljaju instrument putem koga preduzeće komunicira sa zainteresovanim interesnim grupama. Komunikacija između preduzeća i korisnika informacija iz njegovih finansijskih izveštaja može biti uspešna, samo ukoliko svi učesnici komuniciraju istim jezikom odnosno ukoliko primenjuju ista računovodstvena pravila.

Da bi se zadovoljile kvalitativne karakteristike informacija sadržanih u finansijskim izveštajima, neophodno je institucionalnim regulatornim okvirom propisati normativne osnove koje će biti u skladu s najboljom domaćom i međunarodnom računovodstvenom praksom.⁵

Razlozi koji opravdavaju težnju ka ujednačavanju računovodstvenih praksi vezuju se prvenstveno za: 1) proces globalizacije svetskog tržišta, 2) značaj i uticaj multinacionalnih korporacija, koje imaju najveće učešće u svetskoj trgovini i koje igraju važnu ulogu u transferu računovodstvene tehnologije, 3) činjenicu da multinacionalne korporacije (kao uostalom i sva druga preduzeća korporativnog tipa) ne nude zaštitu trećim licima preko iznosa neto kapitala, što problem ujednačavanja čini nužnim i urgentnim i 4) internacionalizaciju tržišta kapitala, gde se multinacionalne korporacije pojavljuju kao tražioci kapitala i gde se od investitora u uslovima heterogenog izveštavanja nerealno traži posedovanje širokih internacionalnih računovodstvenih znanja da bi se mogle donositi korektne odluke o investiranju i dezinvestiranju.⁶

U današnjim uslovima poslovanja, tržišta kapitala, više nego ikada ranije, zahtevaju potpunu transparentnost i relevantnost finansijskog izveštavanja, što omogućava kompanijama da prikažu svoje performanse investitorima širom sveta na razumljiv način.

Aktuelna računovodstvena regulativa u Republici Srbiji

Računovodstvenu regulativu u Srbiji treba posmatrati kao normativno regulisanje računovodstva, koje treba da obezbedi kvalitetne računovodstvene informacije zarad donošenja adekvatnih poslovnih odluka, kako internih tako i eksternih korisnika. Normativno regulisanje računovodstvenog sistema podrazumeva skup zakonodavnih, profesionalnih i internih normi.

⁴ Stevanović S., Belopavlović G., Institucionalne i organizacione determinante kvaliteta sistema finansijskog izveštavanja, časopis Računovodstvo, br. 11-12, 2012.g., str. 3-13

⁵ Mitrović S., Institucionalni regulatorni okvir kao uslov kvaliteta finansijskog izveštavanja u Srbiji, Računovodstveno regulatorno okruženje: podsticaj ili ograničenje privrednog rasta, 44. Simpozijum, Računovodstvo i poslovne finansije u savremenim uslovima poslovanja, Zlatibor, 2013, str. 60-84

⁶ Malinić D., *Finansijsko izveštavanje preduslov aktivnosti finansijskog tržišta*, Profesionalna regulativa u računovodstvu, Priručnik za profesionalne računovođe-kontinuirana edukacija, SRRS (2006), str. 57, 40-61

Zavisno od toga ko propisuje norme (državni organi, profesionalne računovodstvene asocijacije ili organi preduzeća) razlikuje se:⁷

- zakonska računovodstvena regulativa,
- profesionalna računovodstvena regulativa i
- interna računovodstvena regulativa.

Zakonska regulativa vezana za finansijsko izveštavanje u Republici Srbiji potiče još iz 1937. godine sa donošenjem Zakona o trgovini u Kraljevini Jugoslaviji. Ovaj zakon je ostavio tragove u obrazovanju i u računovodstvenoj praksi iako zbog ratnih godina i nedonošenja podzakonskih akata nije se zvanično ni implementirao. Istinsko zakonsko regulisanje finansijskog izveštavanje u Republici Srbiji započinje posle Drugog svetskog rata.

Zakonsku regulativu koja čini osnovu finansijskog izveštavanja su Zakon o računovodstvu⁸ i Zakon o reviziji⁹. Oni predstavljaju bazne zakone, ali direktno ili indirektno od značaja su i Zakon o porezu na dobit pravnih lica¹⁰, Zakon o porezu na dodatu vrednost¹¹, Zakon o porezu na imovinu¹², Zakon o privrednim društvima¹³, Zakon o obligacionim odnosima¹⁴, Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem¹⁵, Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike¹⁶, Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrasca statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike¹⁷, Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica¹⁸.

Zakon o računovodstvu sadrži sledeće delove: I) Osnovne odredbe; II) Organizacija računovodstva i računovodstvene isprave; III) Poslovne knjige i

⁷ Krstić J., Jezdimirović M., Đukić T., Finansijsko računovodstvo, 2013., str. 13.

⁸ Sl. glasnik RS, br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon

⁹ Sl. glasnik RS, br. 73/2019

¹⁰ Sl. glasnik RS, br. 25/2001, 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 i 118/2021

¹¹ Sl. glasnik RS, br. 84/2004, 86/2004 - ispr., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 5/2015 - usklađeni din. izn., 83/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn., 108/2016, 7/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 13/2018 - usklađeni din. izn., 30/2018, 4/2019 - usklađeni din. izn., 72/2019, 8/2020 - usklađeni din. izn. i 153/2020

¹² Sl. glasnik RS, br. 26/2001, "Sl. list SRJ", br. 42/2002 - odluka SUS i "Sl. glasnik RS", br. 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 135/2004, 61/2007, 5/2009, 101/2010, 24/2011, 78/2011, 57/2012 - odluka US, 47/2013, 68/2014 - dr. zakon, 95/2018, 99/2018 - odluka US, 86/2019, 144/2020 i 118/2021

¹³ Sl. glasnik RS", br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. zakon, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 i 109/2021

¹⁴ "Sl. list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, "Sl. list SRJ", br. 31/93, "Sl. list SCG", br. 1/2003 - Ustavna povelja i "Sl. glasnik RS", br. 18/2020

¹⁵ Sl. glasnik RS", br. 89/2020

¹⁶ Sl. glasnik RS", br. 89/2020

¹⁷ Sl. glasnik RS, br. 89/2020

¹⁸ Sl. glasnik RS, br. 20/2014, 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021

Računovodstvena regulativa kao osnova finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji

kontni okvir; IV) Popis imovine, obaveza, vanbilansne imovine i vanbilansnih obaveza; V) Pravila vrednovanja; VI) Zatvaranje poslovnih knjiga i čuvanje računovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izveštaja; VII) Finansijski izveštaji, godišnji izveštaji o poslovanju, nefinansijsko izveštavanje, izveštaji o plaćanjima autoritetima vlasti; VIII) Dostavljanje finansijskih izveštaja; IX) Registar finansijskih izveštaja, X) Nacionalna komisija za računovodstvo; XI) Nadzor; XII) Kaznene odredbe; i XIII) Prelazne i završene odredbe.

Profesionalna računovodstvena regulativa

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu MSFI) obuhvataju Standarde i Tumačenja, usvojene od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standard Board – IASB).

MSFI obuhvataju:

- a) Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (International Financial Reporting Standards)
- b) Međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards)
- c) Tumačenja, koja je objavio Komitet za tumačenje Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (Interpretations Developed by the International Financial Reporting Interpretations Committee – IFRIC) ili raniji Stalni komitet za tumačenja (Standing Interpretations Committee – SIC).

Međunarodni komitet za računovodstvene standarde - International Accounting Standard Committee (IASC), osnovan 29. juna 1973. godine, predstavlja preteču IASB-a. Od 2001. godine osnovan je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standard Board- IASB), kao deo Fondacije Komiteta za Međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Committee Foundation – IASCF). IASB je posvećen razvijanju jedinstvenog skupa visokokvalitetnih, razumljivih i primenljivih globalnih računovodstvenih standarda, koji će obezbediti da se iz finansijskih izveštaja široke primene dobijaju transparentne i uporedive informacije.¹⁹ Osim toga, Odbor uspostavlja saradnju i sa nacionalnim organima za postavljanje računovodstvenih standarda da bi se širom sveta postigla usaglašenost računovodstvenih standarda. Kreiranje i odobravanje Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (MSFI) odnosno Međunarodnih računovodstvenih standarda i relevantnih dokumenata, kao što su Okvir za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, nacrti za izlaganje, i drugi dokumenti za diskusiju, u nadležnosti je IASB. Sedište odbora za međunarodne računovodstvene standarde je u Londonu.

¹⁹ Kothari J., Barone E., Financial Accounting: An International Approach, 01 Edition, Datastatus, Beograd, 2012, str. 24

Tadija Đukić, Dejan Spasić

Godine 1989., donet je Okvir za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja. Okvir je donet sa ciljem pružanja pomoći u promovisanju i primeni MSFI, svim nacionalnim telima koja vrše edukaciju i daju smernice licima koja sastavljaju finansijske izveštaje. Okvir za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je revidiran 2010. godine i novi naziv glasi „Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje“.

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja (MSFI) i Međunarodni računovodstveni standardi (MRS) se sve više prihvataju kao univerzalni jezik komuniciranja i finansijskog izveštavanja na globalnom tržištu kapitala. Predstavljaju standarde uvedene da bi se postigla transparentnost i jednoobraznost finansijskih izveštaja bilo kog ekonomskog subjekta bez obzira na delatnost kojom se bavi i zemlju u kojoj posluje. Standardi imaju svrhu svestranijeg, lakšeg i boljeg razumevanja finansijskih izveštaja uz osnovni cilj da obezbede podatke i informacije za uporedne analize za nesmetano poslovno komuniciranje zainteresovanih subjekata koje rezultuje bržem protoku robe i kapitala. U sledećoj tabeli prikazan je spisak važećih IASB-ovih standarda:

Tabela 1. Spisak važećih standarda Odbora za međunarodne računovodstvene standarde

Okvir za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja – Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje	
<i>Broj standarda</i>	<i>Naziv standarda</i>
MSFI 1	Prva primena Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja
MSFI 2	Plaćanje akcijama
MSFI 3	Poslovne kombinacije
MSFI 5	Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja
MSFI 6	Istraživanje i procenjivanje mineralnih resursa
MSFI 7	Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja
MSFI 8	Segmenti poslovanja
MSFI 9	Finansijski instrumenti
MSFI 10	Konsolidovani finansijski izveštaji
MSFI 11	Zajednički poslovi
MSFI 12	Obelodanjivanje o učešćima u drugim segmentima
MSFI 13	Odmeravanje fer vrednosti
MSFI 14	Aktivna i pasivna vremenska razgraničenja
MSFI 15	Prihodi od ugovora sa kupcima (zamenio je MRS 11- Ugovori o izgradnji I MRS 18 – Prihodi)
MSFI 16	Lizing (zamenio je MRS 17 Lizing)
MSFI 17	Ugovori o osiguranju (zamenjuje MSFI 4)
MRS 1	Prezentacija finansijskih izveštaja
MRS 2	Zalihe
MRS 7	Izveštaj o tokovima gotovine
MRS 8	Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške
MRS 10	Događaji posle datuma bilansa stanja
MRS 12	Porez na dobitak

Računovodstvena regulativa kao osnova finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji

MRS 16	Nekretnine, postrojenja i oprema
MRS 19	Primanja zaposlenih
MRS 20	Računovodstvo državnih davanja i obelodanjivanje državne pomoći
MRS 21	Učinci promena kursa stranih valuta
MRS 23	Troškovi pozajmljivanja
MRS 24	Obelodanjivanja povezanih strana
MRS 26	Računovodstvo i izveštavanje planova penzijskih primanja
MRS 27	Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji
MRS 28	Investicije u pridružene entitete
MRS 29	Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornim privredama
MRS 32	Finansijski instrumenti-prezentacija
MRS 33	Zarada po akciji
MRS 34	Periodično finansijsko izveštavanje
MRS 36	Umanjenje vrednosti imovine
MRS 37	Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina
MRS 38	Nematerijalna imovina
MRS 39	Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje
MRS 40	Investicione nekretnine
MRS 41	Poljoprivreda

Izvor: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/>, pristupljeno dana 23.08.2022.

Usvojeni standardi, na međunarodnom nivou treba da doprinesu:

- **transparentnosti**, poboljšavajući međunarodnu uporedivost i kvalitet finansijskih informacija, omogućavajući investitorima i ostalim učesnicima na tržištu da donose informisane ekonomske odluke,
- **jačanju odgovornosti**, smanjujući jaz u informacijama između davalaca kapitala i ljudi kojima su oni poverili svoj novac. MSFI kao izvor globalno uporedivih informacija, od vitalnog su značaja za regulatore širom sveta,
- **ekonomskoj efikasnosti**, pomažući investitorima da prepoznaju prilike i rizike širom sveta, poboljšavajući tako alokaciju kapitala. Upotreba jedinstvenog i pouzdanog računovodstvenog jezika snižava troškove kapitala i smanjuje troškove međunarodnog izveštavanja za preduzeća.²⁰

Republika Srbija je prihvatila direktnu primenu MRS 1998. godine, a njihova implementacija otpočela je januara 2004. godine.

Međunarodni etički kodeks za profesionalne računovođe predstavlja skup pravila kojima se utvrđuju moralni (etički) zahtevi ponašanja računovođa prilikom obavljanja svojih profesionalnih dužnosti. Kodeks je donešen 1990. godine od strane Međunarodne federacije računovođa, tačnije IFAC-ovog Komiteta za etiku sa ciljem da služi kao model na kome treba da se zasnivaju

²⁰ Videti na: <https://www.ifrs.org/>, pristupljeno dana 23.08.2022.

nacionalne etičke smernice za profesionalne računovođe. U međuvremenu, ovaj kodeks je nekoliko puta revidiran.

Etika podrazumeva skup moralnih vrednosti ili principa koji su obavezni za određene profesije ka što su profesija advokata, lekara, a samim tim i računovođa i revizora koji obavljaju funkciju od javnog interesa. Veoma je važno da profesija održava standard ponašanja, da ima priznati status, pa poseduje tradiciju, i da je kvalitet znanja asocijacije posvećen povećanju društvenog značaja profesije.

Međunarodnim etičkim kodeksom za profesionalne računovođe su utvrđeni osnovni principi kojih profesionalne računovođe treba da se pridržavaju prilikom pružanja računovodstvenih usluga. Ti principi su: integritet (profesionalni računovođa mora da bude iskren i pošten pri pružanju profesionalnih usluga); objektivnost (obaveza profesionalnih računovođa je da budu realni i oslobođeni sukoba interesa prilikom pružanja usluga); stručna osposobljenost (profesionalni računovođa treba da bude osposobljen i da pruža usluge sa dužnom pažnjom, tj. kompetentnošću); poverljivost (profesionalni računovođa ima obavezu da poštuje poverljivost informacija o klijentu koji ga je angažovao za pružanje usluga); profesionalno ponašanje (profesionalni računovođa je u obavezi da pruža usluge klijentima na način koji je u skladu sa dobrom reputacijom profesije) i tehnički standardi (profesionalne usluge računovođa treba da se izvršavaju u skladu sa tehničkim i profesionalnim standardima objavljenim od strane IFAC-a).

Profesionalne računovođe treba da se pridržavaju osnovnih etičkih principa pri pružanju profesionalnih usluga uvažavajući pritom profesionalne standarde. Međunarodni etički kodeks za profesionalne računovođe strukturiran je iz tri dela, i to:

- deo 1 - odnosi se na usklađenost sa kodeksom, osnovni principi i konceptualni okvir,
- deo 2 - koji se odnosi na zaposlene profesionalne računovođe,
- deo 3 - koji se odnosi na profesionalne računovođe u javnoj praksi.

Dostizanje najvišeg nivoa efikasnosti rada i udovoljavanja zahtevima javnog interesa su ciljevi usvajanja etičkih pravila od strane računovodstvene profesije. Ti ciljevi iziskuju poverenje, kvalitet usluga, profesionalizam i sigurnost. Ukoliko se žele ostvariti ciljevi računovodstvene profesije profesionalne računovođe se moraju pridržavati osnovnih principa i to: poštenja, profesionalnog ponašanja, objektivnosti, poverljivosti i tehničkih standarda.

Računovodstveni obrazovni standard 31. U Republici Srbiji nacionalnu profesionalnu regulativu čini regulative vezana za sticanje profesionalnih zvanja. U tom smislu donet je Nacionalni računovodstveno-obrazovni standard 31 tzv. ROS-31. Pomenuti standard bazira se na Okviru za međunarodna obrazovna saopštenja, kao i na Uvodu u međunarodne standarde edukacije. On je usklađen sa međunarodnim standardima edukacije za profesionalne računovođe i odgovarajućim IFAC-ovim smernicama i saopštenjima.

Računovodstvena regulativa kao osnova finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji

Profesionalno stručno obrazovanje i osposobljavanje računovođa za sticanje profesionalnih zvanja, znanja, veština, vrednosti, etika i stavova za samostalno vođenje poslovnih knjiga, pripremanje i sačinjavanje finansijskih izveštaja za preduzeća reguliše se ovim standardom. Nivoi profesionalnog zvanja su računovođa, ovlašćeni računovođa i ovlašćeni javni računovođa.

Ovim standardom se uređuju uslovi za pristup programu sticanja profesionalnih zvanja, sticanju stručnih zvanja, program dodatnog usavršavanja, program održavanja profesionalnih znanja i veština, i praćenju rada profesionalnih računovođa shodno profesionalnim, etičkim i tehničkim standardima.

Interna računovodstvena regulativa

Interna regulativa konkretnog preduzeća predstavlja interna pravila koja se odnose na finansijsko izveštavanje preduzeća. Svako preduzeće donosi svoja opšta akta u kojima su sadržana posebna načela, uputstva i smernice za vođenje poslovnih knjiga, sastavljanje, prezentaciju, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, kao i smernice u vezi sa internim kontrolnim postupcima koje donosi menadžment, u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom.

Prema članu 2. stav 1, tačka 10. Zakona o računovodstvu, interna regulativa podrazumeva opšta akta koja donosi pravno lice, odnosno preduzetnik, a koja sadrže posebna uputstva i smernice za organizaciju računovodstva, vođenje poslovnih knjiga, računovodstvene politike za priznavanje i vrednovanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, kao i druga pitanja vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja za koje je zakonom propisano da se uređuju internim aktom obveznika izveštavanja. Usvojena interna računovodstvena regulativa, u smislu obaveznosti primene, ravnopravna je sa zakonskom i profesionalnom regulativom, pa stoga postoji obaveza njene potpune primene u entitetu koji je njen donosilac.

Interna računovodstvena regulativa je interni akt koji sadrži uputstva, smernice, načela za vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izveštaja. Pod internom regulativom prodrzumeva se Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o računovodstvenim politikama, hodogram kretanja računovodstvene dokumentacije, donošenje analitičkog kontnog plana i utvrđivanje nivoa raščlanjavanja u njemu, organizacija interne kontrole, organizacija interne revizije, organizacija popisa sredstva i izvora sredstava itd. Pod internom regulativom podrazumevaju se posebna načela, uputstva, smernice za vođenje poslovnih knjiga, za sačinjavanje, prezentaciju, usvajanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i profesionalnom regulativom.

Interna regulativa može biti doneta u vidu jednog akta, ili pak u obliku više akata, kao: pravilnik o organizacija računovodstvenog sistema, pravilnik o računovodstvu, akt o računovodstvenim politikama, akt o usaglašavanju potraživanja i obaveza, akt o popisu imovine i obaveza i usklađivanju poslovnih knjiga i sl.

Pravilnik o računovodstvu predstavlja polaznu osnovu za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje informacija o bilansnim pozicijama. Naime, prema članu 24. Zakona o računovodstvu, prilikom priznavanja, prezentacije i obelodanjivanja pozicija u finansijskim izveštajima MSFI obavezno primenjuju: velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva ili društva koja se pripremaju da postanu javna, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, nezavisno od veličine. Istovremeno mala i srednja pravna lica, kao i mikro i druga pravna lica, prema članu 25 i 26. istog zakona, mogu da se opredele da primenjuju MSFI, uz obavezu da takvo opredeljenje u kontinuitetu bude zastupljeno najmanje u periodu od pet godina od početka primene MSFI.

Bez obzira na to da li se donosi jedan ili više akata, internim aktom moraju biti uređena sledeća pitanja:

- organizacije računovodstvene funkcije preduzeća,
- internih kontrolnih postupaka,
- računovodstvenih politika u vezi sa priznavanjem i vrednovanjem pozicija bilansa.

U pogledu organizacije računovodstvene funkcije, internim aktom treba regulisati sledeća pitanja: način organizovanja računovodstva, lica odgovorna za sastavljanje knjigovodstvenih isprava, kretanje knjigovodstvenih isprava od njihovog sastavljanja do knjiženja i čuvanja, rokovi za sastavljanje knjigovodstvenih isprava, rokovi za dostavljanje knjigovodstvenih isprava na knjiženje, rokovi za knjiženje knjigovodstvenih isprava nakon sprovedene kontrole, stručna osposobljenost lica odgovornog za vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja, kao i vreme izvršenja redovnog i vanrednog popisa imovine i obaveza.

Interni kontrolni postupci podrazumevaju kontrolu knjigovodstvenih dokumenata u smislu formalne, računске i suštinske kontrole. Istovremeno, kontrolni postupci se odnose i na kontrolu evidencije knjigovodstvenih isprava, što se obezbeđuje organizacijom računovodstvenog sistema.

Velika preduzeća najčešće imaju interne revizore, koji su angažovani u preduzeću po osnovu radnog odnosa. Interni revizori imaju svoju međunarodnu profesionalnu organizaciju – Institut za internu reviziju (The Institute of Internal Auditors – IAA). Interna revizija ispituje i ocenjuje: sveobuhvatnost i primenljivost organizacionih, upravljačkih, uslužnih, računovodstvenih, finansijskih, komercijalnih, marketinških i drugih internih operativnih kontrola, efikasnost i efektivnost sistema internih kontrola, nivo saglasnosti svih internih kontrola sa poslovnom strategijom preduzeća koju je uspostavio menadžment, adekvatnost i efikasnost sistema internih kontrola i sistema politike kvaliteta koji spadaju u računovodstvenu internu kontrolu, ispitivanje i prevenciju grešaka i

Računovodstvena regulativa kao osnova finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji

kriminalnih radnji, uspešnost poslovanja pojedinih segmenata u preduzeću i predlog aktivnosti za poboljšanje.²¹

U preduzećima može da postoji, takođe, interna kontrola. Široko prihvaćenu definiciju internih kontrola postavio je Odbor sponzorskih organizacija Treadway komisije (COSO – Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). Prema COSO izveštaju, interne kontrole su proces oblikovan od strane upravnog odbora preduzeća, menadžmenta i drugog osoblja kako bi pružio razumno uverenje o ostvarenju ciljeva u sledećim područjima:

- poboljšanje efikasnosti donošenja odluka od strane menadžmenta i efikasnosti poslovnih procesa,
- povećanju pouzdanosti finansijskog izveštavanja,
- očuvanju usklađenosti s primenljivim zakonima i propisima i
- zaštiti imovine.²²

Shodno tome, interne kontrole su proces koji potiče od upravnog odbora i menadžmenta preduzeća kao sastavni deo vođenja i upravljanja rizicima. Uključenost menadžmenta u implementaciju zadovoljavajućeg sistema internih kontrola je značajan faktor u postizanju organizacionih ciljeva.²³

Istovremeno, preduzeća posebnu pažnju treba da posvete izboru odgovarajućih računovodstvenih politika koje predstavljaju specifična načela i pravila u vezi sa priznavanjem i vrednovanjem bilansnih pozicija i u vezi sa sastavljanjem i prezentovanjem finansijskih izveštaja. Inače, prema MRS 8 – *Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške*, računovodstvene politike su specifični principi, osnove, konvencije, pravila i prakse koje entitet primenjuje pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izveštaja

Sva preduzeća treba da sačine poseban Pravilnik o računovodstvenim politikama kako bi finansijski izveštaji bili objektivno strukturirani (da sadrže objektivne informacije), ili utvrditi računovodstvene politike u okviru Pravilnika o računovodstvu. Ukoliko postoje različita alternativna rešenja u MSFI/MRS tada preduzeće treba da utvrdi osnovicu za amortizaciju, način obračuna amortizacije i opredeli se za metodu obračuna amortizacije. Takođe treba da izvrši način procenjivanja zaliha, da utvrdi metodu putem koje će se vršiti obračun troškova materijala, da utvrdi kriterijume za otpis i ispravku sumnjivih i spornih potraživanja, utvrdi kriterijume za procenjivanje dugoročnih i kratkoročnih obaveza i dr.

²¹ Andrić M., Jakšić D., (2005), „Uloga interne revizije u savremenim uslovima“, Institut za ekonomiju i finansije, Revizor, br. 32, Beograd, str.46

²² Dostupno na <https://www.coso.org/Pages/ic.aspx> , pristupljeno dana 23.08.2022. godine

²³ Soltani B. (2010), Auditing: An International Approach, Mate, Beograd, str. 303

Računovodstvene politike predstavljaju interni akt donet od strane nadležnog organa obveznika izveštavanja, koji treba da bude usklađen sa zakonskom regulativom i smernicama MSFI.

Računovodstvene politike kao osnove vrednovanja bilansnih stavki koje se primenjuje kod konkretnog obveznika izveštavanja treba da budu usklađene sa profesionalnom i zakonskom regulativom. Sadržaj pretežnog broja računovodstvenih standarda odnosi se na: pravila priznavanja, početno i naknadno vrednovanje, prestanak priznavanja i druga pitanja u vezi sa računovodstvenim obuhvatanjem određenog elementa finansijskih izveštaja (imovine, obaveza, kapitala, prihoda i rashoda) odnosno određenog poslovnog događaja.

U vezi sa izborom računovodstvenih politika treba razlikovati:

- slučajeve priznavanja i vrednovanja bilansnih stavki konkretnog standarda koji upućuje na jedinstveni postupak, odnosno kod kojih ne postoji mogućnost izbora (na primer zalihe se obavezno vrednuje po nižoj vrednosti između cene koštanja i neto prodajne cene, prihodi se saglasno MSFI 15 priznaju nakon: identifikovanja ugovora, utvrđivanja ugovorne obaveze, određivanje cene transakcije, alociranja cene transakcije na ugovorene obaveze i prenosa kontrole nad konkretnim dobrima i uslugama, itd.).
- slučajeve priznavanja i vrednovanja bilansnih stavki kada postoji mogućnost izbora između dvaju ili više mogućih postupaka prilikom vrednovanja pojedinih kategorija sredstava ili obaveza, naznačenih konkretnim standardom koji se odnosi na tu stavku (na primer, trošak zaliha se može utvrditi primenom nekoliko različitih metoda, stalna materijalna sredstva mogu se vrednovati nakon početnog priznavanja po nabavnoj ili po fer vrednosti).

U okolnostima kada postoji mogućnost izbora računovodstvene politike, treba imati u vidu osnovni cilj finansijskih izveštaja, a to je pružanje istinitog i objektivnog stanja imovine, obaveza, kapitala i finansijskog rezultata. U skladu sa tim treba usvojiti onu računovodstvenu politiku koja doprinosi ostvarenju tog cilja. Na primer, preduzeća kod kojih je knjigovodstvena vrednost sredstava podcenjena trebalo bi da usvoje računovodstvenu politiku revalorizacije (procene fer vrednosti), ako postoji mogućnost pouzdane procene fer vrednosti.

U situaciji kada za neki poslovni događaj ne postoje specifične smernice MSFI i Tumačenja IFRIC-a i SIC-a, rukovodstvo treba da koristi sopstveno rasuđivanje prilikom utvrđivanja računovodstvenih politika, pri čemu treba da ima u vidu: opšte principe koji se odnose na priznavanje i merenje imovine, obaveza, prihoda i rashoda sadržanih u Konceptualnom okviru finansijskog izveštavanja i smernicama MRS -1 Prezentacija finansijskih izveštaja, kao i prihvaćenu računovodstvenu praksu usklađenu sa navedenim principima.

U slučaju kada je efekat primene određene računovodstvene politike značajan saglasno paragrafu 8. MRS 8, onda ne mora da se primenjuje. Međutim nije prikladno namerno praviti značajna (nematerijalna) odstupanja od MSFI da

Računovodstvena regulativa kao osnova finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji

bi se postiglo prezentovanje određene stavke ili finansijske performace na željeni način. Dakle, izuzetno u određenim okolnostima može da se odstupa od dosledne primene nekog standarda, odnosno usvojene računovodstvene politike, ukoliko je efekat njihove primene materijalno beznačajan.

➤ *Doslednost računovodstvenih politika*

Dosledna primena usvojenih računovodstvenih politika predstavlja uslov za uporedivost finansijskih izveštaja kroz različite periode. Ovo podrazumeva da se vrednovanje i prezentacija finansijskih efekata sličnih transakcija i drugih događaja moraju sprovesti na dosledan način kod jednog preduzeća tokom većeg broja perioda. Prema MRS 8, paragraph 13 entitet dosledno opredeljuje i primenjuje računovodstvene politike i slične transakcije, druge događaje i okolnosti osim ako određeni standard ili tumačenje posebno ne zahteva ili dozvoljava kategorizaciju stavki za koje bi mogli da budu adekvatne različite politike.

Ukoliko odgovarajući standard ili tumačenje zahteva ili dozvoljava takvu kategorizaciju, odgovarajuća računovodstvena politika se dosledno bira i primenjuje za svaku kategoriju.

Treba naglasiti da se uporedivost zahtevana Konceptualnim okvirom finansijskog izveštavanja ne poistovećuje sa formalnom jednoobraznošću, odnosno ne treba da se nastavi primena usvojene politike ako se njom ne obezbeđuju zahtevi za kvalitativnim karakteristikama finansijskih izveštaja, već ako postoji relevantnije i pouzdanije alternative, treba da se promeni računovodstvena politika.

➤ *Promene računovodstvenih politika*

Iako jednom usvojene računovodstvene politike, radi uporedivosti finansijskih izveštaja, treba dosledno primenjivati u što dužem periodu, u određenim okolnostima može da dođe do promene računovodstvene politike.

Saglasno MRS 8, paragraph 14, promena računovodstvene politike može da bude:

- obavezujuća, kada je ta promena posledica izmene nekog standarda, objavljivanja novog standarda ili tumačenja, ili promene zakonske regulative, u navedenim slučajevima promena računovodstvene politike je obavezna,
- dobrovoljna, kada rukovodstvo koje je usvojilo određenu računovodstvenu politiku proceni da bi nova računovodstvena politika doprinela objektivnijem iskazivanju određene bilansne stavke, odnosno kada promena dovodi do toga da finansijski izveštaji pružaju pouzdanije informacije o uticaju transakcija, drugih događaja ili okolnosti na finansijsku poziciju, finansijske performace ili tokove gotovine entiteta.

➤ *Primena nove računovodstvene politike*

Do promene računovodstvene politike može doći ukoliko je došlo do izmene računovodstvene regulative. Prema MRS 8, paragraf 19, poslovni entitet vrši evidentiranje promene računovodstvene politike, u skladu sa konkretnim prelaznim odredbama, i kada entitet promeni računovodstvenu politiku nakon početne primene standarda koja ne sadrži prelazne odredbe koje se primenjuju na tu promenu, ili kada izvrši dobrovoljnu primenu računovodstvene politike, on novu računovodstvenu politiku primenjuje retrospektivno (unazad).

U situaciji kada je teško odrediti efekte koji se odnose na određeni period, ili kumulativni efekat promene, nova računovodstvena politika se primenjuje prospektivno (unapred).

Pod prospektivnom primenom računovodstvene politike podrazumeva se da se nova računovodstvena politika primenjuje na događaje i transakcije koji nastaju nakon datuma promene. U ovoj situaciji se ne vrši nikakvo prilagođavanje podataka iz prethodnih perioda već se nova računovodstvena politika primenjuje na postojeća salda bilansnih pozicija.

Pod retrospektivnom primenom računovodstvene politike podrazumeva se da se nova računovodstvena politika primenjuje na događaje i transakcije kao da je oduvek bila u primeni. U ovoj situaciji poslovni entitet vrši korigovanje početnog stanja svake komponente kapitala na koju promena utiče, za najraniji prezentovani prethodni period i ostale uporedne iznose obelodanjene za svaki prezentovani prethodni period, kao da je nova računovodstvena politika bila primenjivana oduvek.

U svakom konkretnom slučaju kada se zahteva retrospektivna primena računovodstvene politike, treba proceniti da li je takva primena izvodljiva ili nije. Ukoliko nije izvodljiva, primena nove računovodstvene politike se vrši prospektivno, i ta informacija se obelodanjuje u napomenama uz finansijske izveštaje.

➤ *Odgovornost za finansijske izveštaje i donošenje računovodstvenih politika*

Menadžment preduzeća ima odgovornost za donošenje internih akata pa samim tim i računovodstvenih politika. Profesionalni računovođa, kao stručno lice koje poznaje regulativu, je konsultant menadžmentu prilikom donošenja i usvajanja računovodstvenih politika.

Menadžment preduzeća, odgovara za uredno vođenje poslovnih knjiga i za tačnost finansijskih izveštaja. Generalni menadžer iako ne vodi poslovne knjige dužan je da organizuje njihovo tačno i uredno vođenje.

Zaključak

Finansijski izveštaji preduzeća su namenjeni širokom krugu korisnika za donošenje poslovnih odluka. U uslovima ekonomske i finansijske globalizacije, nastanka nove svetske ekonomije, preduzeća razvijaju strategiju rasta zasnovanu na povećanju globalnom tržištu, zahtevaju novi kvalitetniji sistem finansijskog izveštavanja zasnovan na opšteprihvaćenim standardima i principima. Jedinstven sistem finansijskog izveštavanja za svetsku ekonomiju, baziran na međunarodnoj regulativi finansijskog izveštavanja, obezbeđuje jedinstveno i efikasno funkcionisanje globalnog tržišta kapitala, roba i radne snage.

Primena međunarodne regulative finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji dovodi do toga da se preciznije, ujednačenije i transparentnije meri visina raspoloživog kapitala, a istovremeno obezbeđuje pouzdanija i relevantnija osnova za njegovu alokaciju na širem globalnom nivou na kome se primenjuju jedinstveni principi i pravila priznavanja, merenja i obelodanjivanja informacija koje čine jezgro seta finansijskih izveštaja. Na taj način jedinstveno globalno finansijsko izveštavanje značajno povećava nivo kvaliteta i ujednačenosti finansijskog izveštavanja i istovremeno smanjuje poslovnu neizvesnost.

Literatura

- Andrić M., Jakšić D., (2005), „Uloga interne revizije u savremenim uslovima“, Institut za ekonomiju i finansije, Revizor, br. 32, Beograd,
- Đukić, T., Mogućnosti regulisanja finansijskog izveštavanja, Ekonomske teme, Ekonomski fakultet Niš, br. 5, 2003.,
- Kothari J., Barone E., Financial Accounting: An International Approach, 01 Edition, Datastatus, Beograd, 2012,
- Krstić J., Jezdimirović M., Đukić T., Finansijsko računovodstvo, 2013,
- Malinić D., *Finansijsko izveštavanje preduslov aktivnosti finansijskog tržišta*, Profesionalna regulativa u računovodstvu, Priručnik za profesionalne računovođe-kontinuirana edukacija, SRRS (2006),
- Mitrović S., Institucionalni regulatorni okvir kao uslov kvaliteta finansijskog izveštavanja u Srbiji, Računovodstveno regulatorno okruženje: podsticaj ili ograničenje privrednog rasta, 44. Simpozijum, Računovodstvo i poslovne finansije u savremenim uslovima poslovanja, Zlatibor, 2013,
- Soltani B. (2010), Auditing: An International Approach, Mate, Beograd,
- Stevanović S., Belopavlović G., Institucionalne i organizacione determinante kvaliteta sistema finansijskog izveštavanja, časopis Računovodstvo, br. 11-12, 2012,
- Stojilković, M., Krstić, J., Aktuelna računovodstvena regulativa i praksa, Zbornik radova „Računovodstvo i menadžment u novom poslovnom okruženju, XXXIV simpozijum SRRS, Beograd, 2003,
- Zakon o obligacionim odnosima, Sl. list SFRJ, br. 29/78, 39/85, 45/89 - odluka USJ i 57/89, "Sl. list SRJ", br. 31/93, "Sl. list SCG", br. 1/2003 - Ustavna povelja i "Sl. glasnik RS", br. 18/2020

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica, Sl. glasnik RS, br. 25/2001, 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 i 118/2021
- Zakon o porezu na dodatu vrednost, Sl. glasnik RS, br. 84/2004, 86/2004 - ispr., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014 - usklađeni din. izn., 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 5/2015 - usklađeni din. izn., 83/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn., 108/2016, 7/2017 - usklađeni din. izn., 113/2017, 13/2018 - usklađeni din. izn., 30/2018, 4/2019 - usklađeni din. izn., 72/2019, 8/2020 - usklađeni din. izn. i 153/2020
- Zakon o porezu na imovinu, Sl. glasnik RS, br. 26/2001, "Sl. list SRJ", br. 42/2002 - odluka SUS i "Sl. glasnik RS", br. 80/2002, 80/2002 - dr. zakon, 135/2004, 61/2007, 5/2009, 101/2010, 24/2011, 78/2011, 57/2012 - odluka US, 47/2013, 68/2014 - dr. zakon, 95/2018, 99/2018 - odluka US, 86/2019, 144/2020 i 118/2021
- Zakon o privrednim društvima, Sl. glasnik RS, br. 36/2011, 99/2011, 83/2014 - dr. zakon, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 i 109/2021
- Zakon o računovodstvu, Sl. glasnik RS, br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon
- Zakon o reviziji, Sl. glasnik RS, br. 73/2019
- Pravilnik o Kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike, Sl. glasnik RS", br. 89/2020
- Pravilnik o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, Sl. glasnik RS", br. 89/2020
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica, Sl. glasnik RS, br. 20/2014, 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrasca statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike, Sl. glasnik RS, br. 89/2020
- <https://www.ifrs.org/>
<https://www.coso.org/Pages/ic.aspx>

ACCOUNTING REGULATIONS AS THE BASE OF FINANCIAL REPORTING IN THE REPUBLIC OF SERBIA

***Abstract:** In a modern business environment, the role of financial reporting is to provide relevant, credible, and reliable information on companies' business performance at a global level by applying international regulations. Quality financial reporting contributes to safety and trust in modern society. Therefore, this paper identifies the current accounting regulations in the Republic of Serbia: legal, professional, and internal.*

***Keywords:** financial reporting, accounting regulations, international standards of financial reporting, internal regulations*

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

330.341.1(497.11)(082)
658:[007:004(497.11)(082)
338.2(497.11)(082)

DIGITALNA transformacija u funkciji privrednog razvoja
Republike Srbije : [zbornik radova] / redaktori Tadija Đukić,
Dragana Radenković Jocić. - Niš : Ekonomski fakultet Univerziteta,
2022 (Niš : Unigraf-X-Copy). - 598 str. : graf. prikazi, tabele ; 24 cm

Tiraž 80. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. -
Bibliografija uz svaki rad. - Abstracts.

ISBN 978-86-6139-229-0

а) Економски развој -- Технолошки развој -- Србија -- Зборници
б) Дигитализација -- Зборници в) Предузећа -- Пословање --
Информациона технологија -- Зборници г) Србија -- Економска
политика -- Зборници

COBISS.SR-ID 81335305